

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Fabian Byrtus

Název práce: *Spojená města – rozdílná paměť: místa paměti a jejich vnímání v rozdělených městech Český Těšín a Cieszyn.*

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Ondřej Matějka Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce se zařazuje do stále neochabujícího proudu *memory studies*: na základě polostrukturovaných rozhovorů s vybranými reprezentanty kulturního, společenského a politického života v Českém Těšíně a polském Cieszynu se autor snaží zachytit fungování spojujících/rozdělujících „míst paměti“ v této historicky konfliktní oblasti česko-polského sousedství. Formuluje hypotézu, že vnímání těchto míst se zásadně proměnilo v souvislosti společné cesty České republiky a Polska do evropských struktur.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autor korektně (i když až příliš široce a podrobně) shrnuje relevantní motivy akademických debat v oblasti paměťových studií, přihlašuje se k dědictví francouzské školy kolem Pierra Nory a jeho *lieux de mémoire*. Evidentně se také velmi dobře orientuje v místních socio-historických realitách, které ve své studii zajímavě prezentuje. Slabinou metodologické rozvahy je absence hlubší reflexe nad tím, co všechno ne/lze z polostrukturovaných rozhovorů (krom zajímavých informací o lokálních realitách) vytěžit. Z toho pak vyplývá dominantně popisně-informativní charakter práce: autor předkládá pomocí obsáhlých úryvků z rozhovorů pozice jednotlivých aktérů místní „paměťové práce“, aniž by se důkladněji zaměřil na jejich hlubší (diskurzivní) analýzu: v akademické práci na této úrovni by již nemělo jít pouze o to, CO respondenti říkají, ale JAK své pozice formulují, vůči komu se vymezují a také co neříkají a proč.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je napsána srozumitelným, živým jazykem. Samozřejmě by jí neuškodila důkladnější finální korektura: bohužel v ní zůstalo nezanedbatelné množství překlepů, gramatických chyb (zejména v psaní velkých písmen). Formálně splňuje náležitosti diplomové práce.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

[x] Theses [] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: 2% podobnosti v kontrole theses je zcela v pořádku.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Jde o poctivě zpracovanou studii založenou na pečlivě shromážděném, bohatém souboru původních dat (získaných v rámci polostrukturovaných rozhovorů). Jediným slabším místem je jejich méně sofistikované vytěžení – resp. pouze obsahově-informativní (viz bod 2). Zvědavý čtenář se tedy těší na pokračování a prohloubení takového výzkumu a reflexe nad cennými prameny!

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

V rámci obhajoby by mohl autor tuto slabinu alespoň částečně opravit/doplnit tím, že by se například zaměřil na diskurzivně konfliktní místa ve výpovědích respondentů: je výsledovatelné, JAK odlišně jednotliví aktéři formulují své postoje k jednotlivým místům a s nimi spojeným příběhům?

Vůbec větší fokus na konfliktní oblasti by práci (a nesporně i obhajobě) prospěl: z práce není úplně jasné, jak autor interpretuje ony „pomníkové války“. Nakolik v nich jde především o osobní animozity či charakterové patologie jednotlivých účastníků a nakolik vyjadřují širší, stále hluboce? zakořeněné společenské? politické? diskurzy?

Nerozumím silnému tvrzení na str. 74: „O budování národní identity a národního dědictví však v případě nostalgie po dobách Rakouské monarchie nemůže být v multietnickém prostředí Těšínska řeč.“ Celá partie k R-U nostalgii se zdá poněkud chaotická (možná z důvodu nezařaditelnosti do autorova vlastního implicitního diskurzivního rámce trvalosti národních narativů). Obhajoba by mohla být příležitostí, kdy se u tohoto aspektu ještě zastavit a více jej promyslet: co idealizace fungování pozdního habsburského mocnářství vlastně vyjadřuje? Kdo je nositelem tohoto fenoménu? Proč? Má odlišné příchutě/podoby v českojazyčném a polskojazyčném prostředí?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Práci rozhodně k obhajobě doporučuje a fakt, že více otázek otevírá, než zodpovídá, je jejím velmi dobrým až výborným výsledkem: navrhuju tedy hodnocení v rozmezí B-C.

Datum:
15.9.2023

Podpis: Matějka

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.